

ABSTRAKT

Univerzita Karlova v Praze, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové

Katedra farmaceutické botaniky a ekologie

Kandidát: Mgr. Zdenka Kittlerová, roz. Horcicková

Školitel: Doc. Ing. Lucie Cahlíková, Ph.D.

Název rigorózní práce: Biologicky aktivní metabolity rostlin VI. Alkaloidy *Eschscholtzia californica* Cham. a jejich biologická aktivita.

Klícová slova: *Eschscholtzia californica*, O-methylkaryachin, argemonin, sekundární metabolity rostlin, alkaloidy, acetylcholinesteráza, prolyloligopeptidáza, Alzheimerova nemoc.

V rámci screeningu rostlin s obsahem alkaloidu, které inhibují aktivitu lidské erytrocytární acetylcholinesterázy a lidské sérové butyrylcholinesterázy byla studiu podrobena *Eschscholtzia californica* Cham. (Papaveraceae). Tato práce navazuje na vlastní diplomovou práci (2011).

Cílem práce bylo zpracování podfrakcí 36 a 39-45 získaných v rámci diplomové práce. Pomocí chromatografických metod byly izolovány dva alkaloidy, které byly na základě MS a NMR studií identifikovány jako O-methylkaryachin a argemonin.

Oba izolované alkaloidy byly podrobeny studii na inhibiční aktivitu vůči humánní erytrocytární AChE a sérové BuChE. Hodnoty IC_{50} O-methylkaryachinu byly pro AChE $498,00 \pm 7,10 \mu\text{M}$ a pro BuChE byla hodnota vyšší než $1000 \mu\text{M}$. Hodnoty IC_{50} argemoninu byly pro AChE i pro BuChE vyšší než $1000 \mu\text{M}$. Získané hodnoty byly výrazně vyšší, nežli hodnoty IC_{50} standardu (galanthaminu, eserinu). Na základě získaných hodnot IC_{50} nelze izolované látky považovat za potencionální AChE či BuChE inhibitory.

Dále byla provedena antioxidantní studie, za využití DPPH testu. Stanovená hodnota EC_{50} byla u obou alkaloidu větší než $1000 \mu\text{M}$, z toho plyne, že tyto látky nevykazují žádnou antioxidantní aktivitu.

Také byl proveden test na inhibiční aktivitu izolovaných látek vůči prolyloligopeptidáze. Hodnota POP IC_{50} O-methylkaryachinu byla vyšší než $1000 \mu\text{M}$ a hodnota POP IC_{50} argemoninu byla $337,20 \pm 23,40 \mu\text{M}$. V porovnání se standardy,

zejména se standardem baicalinu, vykazuje argemonin zajímavou aktivitu vůči POP.
U O-methylkaryachinu nebyla aktivita vůči POP prokázána.